

Samhällsbyggnadsförvaltningen
Isabell Eklund
0171-627407
isabell.eklund@enkoping.se

Plan-, mark- och exploateringsutskottet

Insamling av behov av trafikförändringar under perioden 2025-2029

Förslag till beslut

Enköpings kommun lämnar skrivelsen "Enköpings behov av förändringar i kollektivtrafiken" daterad 2023-04-25 som svar på remissen.

Ärendet

Bakgrund

Region Uppsala, avdelningen Trafik och Samhälle har utifrån sitt nya arbetssätt med trafikbeställningarna för kollektivtrafiken bett kommunen inkomma med uppdaterad behov för perioden 2025-2029. År 2022 var första året som kommunen skicka in behov av utvecklad kollektivtrafik enligt den nya arbetsmodellen. Detta nu aktuella ärende utgår ifrån de identifierade behoven från 2022 vilka har kompletterats och förtydligats.

Ärendets beredning

Remissen har hanterats inom samhällsbyggnadsförvaltningen med representanter både från verksamheten strategisk planering samt allmän plats, trafikenheten. Tillsammans bevakar gruppen kollektivtrafikfrågor från den storregionala nivån ner till hållplatser i stadsbusslinjenätet.

Samhällsbyggnadsförvaltningens bedömning

Förvaltningen ser positivt på Region Uppsalas fortsatta arbete med insamling av behov och ser att arbetsinsatsen blir mindre och mer förutsägbar när arbetet följer en definierad process.

Kommunen har dock gjort ett tillägg till mallen i år och det är att tydligare prioritera de olika behoven och gruppera dem i kategorierna "regional arbetspendling" och "behov kopplade till stadens behov". Detta i syfte att göra det tydligare, vilket även fick positivt bemötande från regionens representanter på kommunsamrådet 18 april 2023.

Övergripande behov kring punktlighet

För att kollektivtrafiken ska upplevas som attraktiv behöver den vara pålitlig. Detta är en grundläggande och mycket viktig princip som Enköping vill fortsätta framhålla. Under 2023 har problemen med förseningar fortsatt och vi ser behov av bättre punktlighet både för stadsbusslinjenätet och regionbusstrafiken.

När det gäller stadsbusslinjenätet så är linjenätet nu lanserat och det är helt avgörande att bussarna går på avsatt tid och håller tidtabell. Att rätta till detta ser inte Enköpings kommun som förändringar av trafiken utan som grundläggande kvalitetssäkring. Därför kommer vi i denna remiss och behovslista inte ta upp de enskilda tidtabelländringar som kan behövas. Underlag till den analysen är inskickat till regionen i början av 2023 och kommunen förväntar sig att de intrimningsåtgärder som behövs också görs. Särskilt utifrån de besked som gavs kring detta på kommunsamrådet 18 april 2023.

Utöver den övergripande synpunkten kan Enköpings behov sammanfattas enligt följande:

Hög prioritet (2025-2026)

Regional arbetspendling

Vi har valt att lägga prioritet på de resandestråk som är viktigast ur arbetspendlingsperspektiv och där utbudet är undermåligt redan idag.

- Busstrafik Enköping-Strängnäs
- Direktbuss Enköping – Arlanda
- Busstrafik Grillby – Enköping/Uppsala/Bålsta/Västerås
- Busstrafik Enköping/Fjärdhundra – Sala
- Justeringar av linjedragning och hållplatser Annelund, Barkan, Stenvreten.
- Tidtabelljustering linje 221 Lillkyrka

Behov kopplat till stadens utveckling

- Förläng linje 22 och en ny vändplan för att kollektivtrafikförsörja nya arbetsplatser och handel på Myran.
- Ny hållplats/stopp för linje 225 så att de som kommer norr ifrån och ska till Myran inte behöver åka ner till resecentrum.
- Senare turer på helger för stadsbussarna.
- Förlängning av linje 23 från GA plan till Korsängsfältet.

Medelhög prioritet (2027- 2029)

Regional arbetspendling

- Hållplatslägen för 803/804/774 när Sneby Park (Aros Park) och Annelund utvecklas.
- Ökad turtäthet i rusningstid på tågtrafiken Enköping och Stockholm

Behov kopplat till stadens utveckling

- Fjärde stadsbusslinje mellan Munksundet och Annelund samt Sneby Park (Aros Park).
- Förlängd stadsbusslinje Enköping-Haga

Lägre prioritet

Regional arbetspendling

- Ökad turtäthet och kortare bytestid för resa mellan Enköping och Eskilstuna
- Ökat utbud landsbygdslinje 224
- Möjlighet till anropsstyrd trafik som komplement på landsbygden

Behov kopplat till stadens utveckling

- 15-minuters trafik i rusningstid inom stadsbusslinjenätet i enlighet med överenskommelsen mellan Enköpings kommun och Region Uppsala.

Ekonomiska konsekvenser

Kollektivtrafiken finansieras genom Region Uppsala. De kostnader som eventuellt kan landa på kommunen vid en utveckling av kollektivtrafiken är utbyggnad av infrastruktur liknande det som genomförts inom projektet med nytt stadsbusslinjenät.

Sociala och miljömässiga konsekvenser

En väl fungerande kollektivtrafik som är attraktiv för många är en viktig förutsättning för en hållbar utveckling. När människor reser tillsammans och med fossilfria transportmedel minskar utsläpp samtidigt som trängsel på stadens gator och offentliga platser minskar. Kollektivt resande är även ett mer jämställt transportsätt. Med kollektivtrafik har alla samma möjligheter att ta sig mellan livets olika målpunkter, oavsett finansiella eller andra förutsättningar.

Beslutsunderlag

"Enköpings behov av förändringar i kollektivtrafiken" daterad 2023-04-25.

Patrik Holm
Chef strategisk planering
Enköpings kommun

Isabell Eklund
Projektledare samhällsplanering
Enköpings kommun

Beslutet skickas till:

trafikutveckling@regionuppsala.se

Ange diarienummer TS2023-00079

LÖP NR	Kommun	Typ av behov/åtgärd	Kort beskrivning av behov	Trafikstartår	Status	Bild över området	Länkar till dokument	Källa
Börja med 1, 2, 3...		T.ex. trafik till nytt område, tidtabellsjustering, förändrad linjesträckning mm.	Beskriva vilka behov som har uppsätt, varför trafiken behöver ändras samt önskad trafik. I fallet detaljplan, ange typ av exploatering, antal nya bostäder/arbetsplatser som planeras mm.	Vilket år trafik behöver vara på plats för att synka med kommunens plan, tidigast 2025.	Status för detaljplan eller andra åtgärder som leder till behov.	Markera området som berörs i karta om aktuellt. Rita in förslag på ändrad linjesträckning.	Länkar till projektdokument eller övr. underlagsmaterial som är bra att känna till	T.ex. exploatör/medborgarförslag/tjänstemän på kommunen

HÖG PRIORITET

REGIONAL ARBETSPENDLING

1	Enköping	Utökad busstrafik mellan Enköping och Strängnäs	Utbudet på busstrafiken mellan städerna är undermålig. Både utifrån gemensamma beslutade mål inom 4 Mälärstäder och Region Uppsalas trafikförsörjningsprogram. I dagsläget tar bussresan 45 minuter och bussen går knappt var 60:e minut i rusningstrafik. Däremellan går bussen var tredje timme. Det är dessutom lång bytestid som inte synkar med annan trafik. Behovet är därför: Ökad turtäthet både generellt och i rusningstid enligt trafikförsörjningsprogrammets utbudsnivåer. Utöver befintligt behov så växer antal invånare på Märsön genom planläggning och utbyggnad av kommunalt VA. Satsningar som görs på vägen utifrån ÅVS för väg 55 måste kompletteras med bättre utbud av kollektivtrafik.	2025	Befintligt behov både från Enköpings och Strängnäs sida.		https://trafikverket.ineko.se/se/%c3%a5tg%c3%a4rdsvalsstudie-v%c3%a4g-55-bj%c3%b6rndaammen-enk%c3%b6ping	Isabell Eklund
2	Enköping	Kortare/direkt resa mellan Enköping och Arlanda.	Idag krävs byte i Uppsala, Bålsta eller Stockholm för att ta sig till Arlanda, vilket är en viktig målpunkt både för fortsatt resande och för arbete. Arlanda är en viktig arbetsplats i Mälardalen. Resan tar mellan 1h 19 min och 1h 44 min med en turtäthet om 30 min. Beslutat mål inom 4 Mälärstäder är max 45 min till Arlanda och med en turtäthet om 20 min. Det inkommer också kontinuerligt önskemål från Enköpingsborna om att kunna åka kollektivt till Arlanda utan byten. Behovet är således att en ny busslinje skapas mellan Enköping och Arlanda, alternativt att någon av de kommersiella bussbolagen stannar i Enköping.	2025	Befintligt behov.			Isabell Eklund
3	Enköping	Utökad och synkad tidtabell för att uppnå utbudsnivån för Grillby	Enligt trafikförsörjningsprogrammets utbudsnivåer ska en ort som Grillby ha en direkt koppling till relevanta regionala och storregionala orter för arbetspendling. Utbudet uppnår inte målnivåerna för trafik på helger. Efter 18.00 går inga bussar, det borde var timmestrafik till 22.00 och fredag/lördag till 24.00 som i Fjärdhundra. Passningen mot 803/804 behöver också bli bättre för att bussen ska bli attraktiv för de som bor i Grillby och pendlar till Uppsala/Stockholm.	2025	Befintligt behov.			Maurizio Freddo

4	Enköping	Ny linje Fjärdhundra/Enköping - Sala	Takttrafik finns på sträckan Enköping-Fjärdhundra men vidare busstrafik mot Sala finns inte. Det är lika många som pendlar från Enköping till Sala som det är till Strängnäs.	2025	Befintligt behov.	Maurizio Freddo
5	Enköping	Justeringar av linjedragning och hållplatser mellan Enköping och Uppsala.	Idag finns en bra kollektivtrafik med buss mellan Enköping och Uppsala, det är viktigt att bibehålla. I stadens norra delar finns och vidareutvecklas verksamhetsområde med många arbetstillfällen, till exempel försvarsmaktens verksamhet. Hållplatserna Annelund, Barkan, Stenvreten kommer kompletteras med cykelparkering. Enköping önskar att en utredning/analys görs kring hur dessa hållplatser och busslinjerna 803/804/774 ska trafikeras för att skapa bästa möjliga förutsättningar för arbetspendling.	2025	Detaljplaner/bygglövskede för nya arbetsplatser i stadens norra delar. Flytt av regementets entré redan genomförd.	Maurizio Freddo
6	Enköping	Titabelljustering linje 221 Lillkyrka	Det är många som bor på längs busslinjen mellan Lillkyrka och Enköping och som arbetar i staden. Vi ser behov av något ökad turtäthet och bussar lite senare på kvällen för att öka kollektivtrafikens attraktivitet. Det finns ingen trafik alls på helger, något som behöver förbättras. Även sommartid finns anledning till resor med bussen då Koffsans bad är ett viktigt besöksmål.	2025	Befintligt behov.	Maurizio Freddo
BEHOV KOPPLADE TILL STADENS UTVECKLING						
7	Enköping	Förlängning av linje 22 på Myran	Linje 22 skulle behöva förlängas och ny vändplan byggas i nordöstra delarna av Myran. Detta för att kollektivtrafikförsörja nyexploatering med arbetsplatser och handel.	2025	Pågående fysisk planering.	Maurizio Freddo
8	Enköping	Ny hållplats Salavägen/Malmagatan	Behov av ny hållplats/stopp för linje 225 så att de som kommer norr ifrån och ska till Myran inte behöver åka ner till resecentrum och byta. Kommunen kan iordningsställa en hållplats i vid Salavägen/Malmagatan.	2025	Befintligt behov.	Maurizio Freddo
9	Enköping	Senare turer på helger stadsbussarna	En utveckling av det nya stadsbusslinjenätet är att komplettera tidtabellen med senare turer på fredagar och lördagkvällar. Regionen vill avvakta och göra en utvärdering vilket kommunen gärna medverkar till.	2025/2026	Kommande behov.	Maurizio Freddo
10	Enköping	Förlängning av linje 23 till Korsängsfältet	Linje 23 skulle behöva förlängas från GA plan till Pepparrottsbadet, så att de som bor på Galgvreten får direkt busstrafik till Idrottshuset, Ishallen, Westerlundska gymnasiet, Pepparrottsbadet, och övriga aktiviteter och service som finns i området. Det blir även bättre busstrafik till dessa målpunkter för de som åker buss in till stan från Uppsala, Bålsta eller Västerås då de har en till möjlig anslutningsbuss.	2025	Befintligt behov.	Maurizio Freddo

MEDEL HÖG PRIORITET

REGIONAL ARBETSPENDLING

11	Enköping	Översyn av hållplatslägen när Sneby Park (Aros Park)	I nordöstra delen av staden planeras för ett stort nytt verksamhetsområde med mellan 5000-7000 anställda. Området ligger norr om riksväg 55 och den frekventa busstrafik som finns med 804, 803, 774. När det nya området etableras är det viktigt att se över hållplatslägen så att det finns bra möjligheter för de anställda att åka buss till jobbet. Det är viktigt att hitta en samsyn för framtida kollektivtrafikförsörjning och synka detta med pågående vägplaneprocess. Risken just nu är infrastrukturen optimeras för en situation som kan ha förändrats radikalt inom 5-10 år med till exempel bortbyggd möjlighet till accelerationsfält.	cirka 2027	Pågående fysisk planering	Tobias Viberg
12	Enköping	Översyn av hållplatslägen när Annelund byggs	Annelund är ett nytt stort bostads- och verksamhetsområde i nordöstra delen av staden. Här planeras för 2000 bostäder och verksamheter. Området ligger bra till vid 804-stråket men behov kan finnas att se över/förbättra hållplatser och tidtabeller.	cirka 2028	Kommande fysisk planering, planprogram ej påbörjat.	Tobias Viberg
13	Enköping	Ökad turtäthet i rustningstid på tågtrafiken Enköping och Stockholm	Stockholm är en viktig pendlingsort för Enköpingsborna. Idag tar resan 41 minuter med tåg och turtäthet om 30 min under högtrafik. Timmestrafik i lågtrafikperioderna. Behov kan finnas att återinföra perioder med 15 minuterstrafik och minska perioderna med timmestrafik, det gör tåget attraktivare, ökar antalet avgångar och därmed sittplatser plus att det bättre synkar med ULs och SLs trafiktakt och gör byten mer effektiva.	2025	Befintlig behov.	Isabell Eklund

BEHOV KOPPLADE TILL STADENS UTVECKLING

14	Enköping	En fjärde stadsbusslinje	Munksundet saknar idag kollektivtrafik sedan lanseringen av nya stadsbusslinjenätet. Det faktumet tillsammans med de två behoven ovan som genereras av utvecklingen av Sneby Park och Annelund skapar ett behov av en fjärde linje i stadsbusslinjenätet.	cirka 2027	Pågående fysisk planering och befintligt behov.	Tobias Viberg
----	----------	---------------------------------	---	------------	---	---------------

15	Enköping	Ny stadsbusslinje mellan Enköping-Haga	Busstrafiken mellan Enköping och Haga är undermålig. För den regionala kollektivtrafiken mellan Enköping-Strängnäs är det inte önskvärt att åka in i Haga. Det förstår vi och dessutom är det utbudet för dåligt (se behov 1) för att göra bussen attraktiv för Hagaborna. Tillsammans behöver vi se över en ny linjesträckning och kanske kompletterande infrastruktur. Enköping ser gärna att blå linje förlängs till Haga och linje 226 avskaffas. Frågan behöver aktiveras när exploatör går vidare med planer på utökat bostadsbyggnade i Haga.	cirka 2027	Nya bostäder byggs i Haga och fler kan tillkomma genom kommande planläggning.	Maurizio Freddo
LÄGRE PRIORITET						
REGIONAL ARBETSPENDLING						
16	Enköping	Ökad turtäthet och kortare bytestid för resa mellan Enköping och Eskilstuna	I dag är bytestiden i Västerås 24 min vilket ger en restid på 1h 12 min mellan orterna. Tågen går med halvtimmestrafik under rusningstid men däremellan med 2-3 h mellan avgångarna. Alltså uppnås inte trafikförsörjningsprogrammets utbudsnivåer om "Snabba förbindelser med minst timmestrafik och med halvtimmestrafik i rusningstid till relevanta storregionala kärnor."		Befintligt behov.	Isabell Eklund
17	Enköping	Landsbygdslinje 224	Enköping har en tätbefolkad landsbygd och enligt kommunens analyser finns en potential för utökad kollektivtrafik norrut längs linje 224 och även västerut mot Tortuna.		Befintligt behov.	Maurizio Freddo
18	Enköping	Möjlighet till anropsstyrd trafik	Enköping har en stor landsbygdsbefolkning. Att ha kollektivtrafik som försörjer alla delar är inte realistiskt men kommunen skulle vilja lyfta möjligheten till att komplettera med anropsstyrd kollektivtrafik. Lägga till beställningsbara turer i den vanliga tidtabellen för att öka utbudet.		Befintligt behov.	Maurizio Freddo
BEHOV KOPPLADE TILL STADENS UTVECKLING						
19	Enköping	15-minuters trafik stadsbusslinjenätet	I överenskommelsen mellan Enköpings kommun och Region Uppsala så finns en ambition om att gå upp till 15-minuters trafik i rusningstid. Detta ligger dock en bit fram i tiden och behöver aktiveras i takt med att resandet ökar.		Kommande behov.	Maurizio Freddo